

Yhdistystoiminta

Lääketieteen ja kirurgian kehitys on nopeasti heijastunut yhdistystoiminnassa, ja aina pohjoismaisella tasolla on reagoitu suppeaa kotimaista piiriä herkemmin (taulukko IV). Nelijäseninen plastiikkakirurginen klubi perustettiin Ruotsissa jo 23.5.1947, ja toukokuussa 1949 se muutettiin yhdistykseksi "Svensk Plastikkirurgisk Förening". 2.2.51 yhdistys kutsui plastiikkakirurgeja kaikista neljästä Pohjoismaasta Tukholmaan neuvotteluun, jonka tuloksena 3.2.1951 perustettiin Nordisk Plastikkirurgisk Förening. Suomesta oli läsnä P.E. Aschan. Puheenjohtajaksi valittiin Allan Ragnell Tukholmasta. Hän oli myös yhdistyksen ensimmäisen virallisen kokouksen puheenjohtaja 27.-29.6.1951 Kööpenhaminassa, jossa oli läsnä Norjasta 3, Ruotsista 5, Suomesta 1 (Aschan), ja Tanskasta 2 plastiikkakirurgia (Pers ja Thomsen 1976, Pontén 1997).

Neljännän kokouksen puheenjohtaja Helsingissä 27.-28.8.1954 oli P.E.Aschan. Osanottajia oli Suomesta neljä, P.E. Aschan, Aura Pentti, Atso I. Soivio ja Rabbe Wallgren, Ruotsista 6, Tanskasta 2 ja Norjasta 1 jäsen, sekä muutamia vieraita, eli yht. 17 (+ seuralaiset). Liekö sattuma vai ajan henkeä kuvaavaa, kun kaikki neljä haastattelemani elossa olevaa kokouksen osanottajaa kahdesta maasta muisti yhtäpitävästi, että rapuja syötiin Kalastajatorpalla, ja juhlaillallinen oli Aschanin kotona, mutta kukaan ei sitä, että tieteellinen ohjelma oli Tilkassa. Vuodesta 1958 kokouksista käytetään nimeä "kongressi", ja niiden puheenjohtajista "presidentti". Vuodesta 1966 myös Islanti on yhdistyksen jäsenmaa. Kongresseja on pyritty järjestämään joka toinen vuosi vuorotellen kaikissa jäsenmaissa.

Suomi on ollut pohjoismaisen kongressin isäntämaana yllä mainitun lisäksi 9.-12.8.1962 Helsingissä Tieteellisten Seurojen Talolla (Säätytalo), jolloin presidenttinä oli Atso I. Soivio, 11.-14.6.1972 Meilahden Lääketieteen laitoksella (presidentti Börje Sundell, yhdistyksen puheenjohtaja 1971-72), Hanasaaren ruotsalais-suomalaisessa kulttuurikeskuksessa Espoossa 13.-16.6.1982 (presidentti Aarne Rintala, puheenjohtaja 1980-82), ja Turussa Vakuutusyhtiö Sammon tiloissa 8.-11.6.92 (presidentti Mikael Relander, puheenjohtaja 1991-92). Kuriositeettina mainittakoon, että Hanasaaren kongressin yhteydessä oli melko laaja ja suurta suosiota saavuttanut

pohjoismaisten plastiikkakirurgikollegojen taidenäyttely. Yhdistyksen suomalaisia kunniajäseniä ovat olleet P.E. Aschan vuodesta 1968 ja Atso Soivio 1972. Sen logon on suunnitellut suomalainen, Göteborgin yliopistossa erikoistunut ja toiminut plastiikkakirurgi, dos. Lars Avellán. Vuonna 1976 pohjoismaiseen yhdistykseen kuului 80 jäsentä, joista vain 7 (9%) oli Suomesta. Yhdistyksen jäsenet julkaisivat tai inspiroivat ensimmäisten 25 vuoden aikana (1951-1975) yhteensä 1347 tieteellistä tutkimusta, joista 169 (12.5%) Suomesta (Pers ja Thomsen). 1996 yhdistyksessä oli 210 jäsentä, joista 33 suomalaista (15.7 %). Vuodesta 1972 yhdistyksen puitteissa on järjestetty plastiikkakirurgiaan erikoistuville vuorotellen eri jäsenmaissa kiertävä, neljästä noin 4-5 päivän luentokurssista koostuva, koko plastiikkakirurgian kattava teoreettinen yhteispohjoismainen koulutus. Kursseja on jo pidetty noin 40, ja ne antavat hyvän opetuksen lisäksi mahdollisuuden tutustua kaikkiin pohjoismaisiin kollegoihin, ja siten luovat pohjan hyvälle yhteistyölle.

Pohjoismaista yhdistystä perustettaessa Suomessa oli vain 2 plastiikkakirurgian erikoislääkäreitä, kolmas valmistui 1953 ja neljäs 1957. Näin ollen Suomen Plastiikkakirurgiyhdistys, joka sai nimekseen kielipoliittisesti neutraalin "Chirurgi Plastici Fenniae", voitiin perustaa vasta syksyllä 1957. Perustavan kokouksen päivämäärästä ei ole jäänyt merkintöjä, yhdistysrekisteriin seura on merkitty 18.12.1957. Perustajajäseniä oli 7; Per-Erik Aschan, Henry Brummer, Uno Gylling, Juuso Kivimäki, Aura Pentti, Atso Soivio ja Börje Sundell. Liittymis- ja jäsenmaksut (2000 + 1000 vanhaa markkaa) maksettiin vasta keväällä 1958. Yhdistyksen logon on vuonna 1969 suunnitellut taiteilija Erik Bruun.

Chirurgi Plastici Fenniae ry:n jäsenistön ja plastiikkakirurgian erikoislääkärien määrällinen kehitys vuoden 1996 loppuun on esitetty taulukossa V. Yhdistyksen jäsenet ja plastiikkakirurgian erikoislääkärien oikeudet saaneet kollegat 1948 - 96 on luetteloitu liitteessä II. Vuodenvaihteessa 1996-97 Suomessa oli 1097 kirurgia, joista 911 (83 %) oli työikäisiä. Plastiikkakirurgian suppean erikoisalan oikeudet heistä oli 42:lla (3.8 %), joista 35 (83 %) oli työiässä (Suomen Lääkäriliitto 1997).

Yhdistyksen puheenjohtajien luettelo on esitetty taulukossa VI. Plastiikkakirurgian erikoislääkäreistä Suomessa ovat tätä kirjoitettaessa kuolleet P.E. Aschan vuonna 1976, Uno Gylling 1993, ja Atso I. Soivio 1986,

sekä yhdistyksen muista jäsenistä Johannes Haataja 1991, Juuso Kivimäki 1969, Kauko Vainio 1989, ja Ingmar Virtanen 1991. Yhdistyksen kuniajäseniksi on valittu Tord Skoog vuonna 1967 (kuollut 1977), Per-Erik Aschan ja Atso I. Soivio 1969, sekä Aarne Rintala ja Börje Sundell 1987. Eläkkeellä jäsenistöstä ovat Henry Brummer, Lars Gripenberg, Aito Lahti, Leena Lindell-Iwan, Tapani Lähteenmäki, Aura Pentti, Aarne Rintala, Veijo Ritsilä, Börje Sundell, ja Sakari Taipale.